yakın kültür

Yıl: 4 Sayı: 16 1000 TL.

YAKIN KÜLTÜR
yaşam-kültür-sanat

Nisan 1989
Sayı: 16 Yıl: 4
1000 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Adnan KURUOĞLU

Yayın Danışmanı
Yaşar Bedri ÖZDEMİR

Temsilciliklerimiz
Avrupa (Frankfurt) Kenan KURİ
İstanbul Cevdet ÖZTÜRK
Ankara Hülya Koç
Rize Gaye KABİL

Yazışma adresi: PK 113 61100 TRABZON
İdarehane: Uzun Sk. 26/B 61030 TRABZON
Tel: (031) 18529 - 35301
Abone: Yıllık 12.000.- TL
Abone hesap numarası: Posta Çeki 333956
(Adnan Kuruoğlu adına)

Reklam ve İlan Tarifesi

Renkli arka kapak: 300.000.-TL
Renkli kapak içi: 250.000.-TL
Renkli iç sayfa: 200.000.-TL
Siyah-Beyaz baskılarda 100.000.-TL
indirim yapılır.

- dergi adı anılarak alıntı yapılabilir
- gönderilen yazıların yayınlanmamış, okunaklı ve imzalı olması gerekir

Kapak Deseni: Burhan UYGUR
Basım organizasyonu:
Odak Reklamcılık
ve Matbaacılık hizmetleri
Tel: 513 86 84
İSTANBUL

NOT: Yıllık anobelerimize 4.000.-TL tutarında kitap hediyemiz vardır.

Bu Sayıda

şair yaşar bedri ile söyleşi
kenan kuri / 3
bozgun seanslan
yaşar bedri / 5
şiirler
m. özer ciravoğlu / 6
nasıl bir trabzon
adnan kuruoğlu / 7
gider iken yaylaya
m. reşat sümerkan / 9
felaket-sevda-sevi
mustafa f. pala / 11
yabancılaşma ayinleri
ali tuna / 11
ve bariton hurmada dal oldu
fadik ergin / 12
şiirler
cevdet karal / 13
kısa bir değini ve **adil salih**'in resimleri
ercan şen / 14
karikatürler
harun yavruoğlu / 15
karadenize atılan beşik
ali mustafa / 16
sen ve ben
umut sevinç / 17
yakın kültür'den
ölüm-hicran
osman balta / 18

bu sayının iç sayfalarını
Rasim **ÇUBUKÇU RESİMLEDİ**

yaşar bedri özdemir

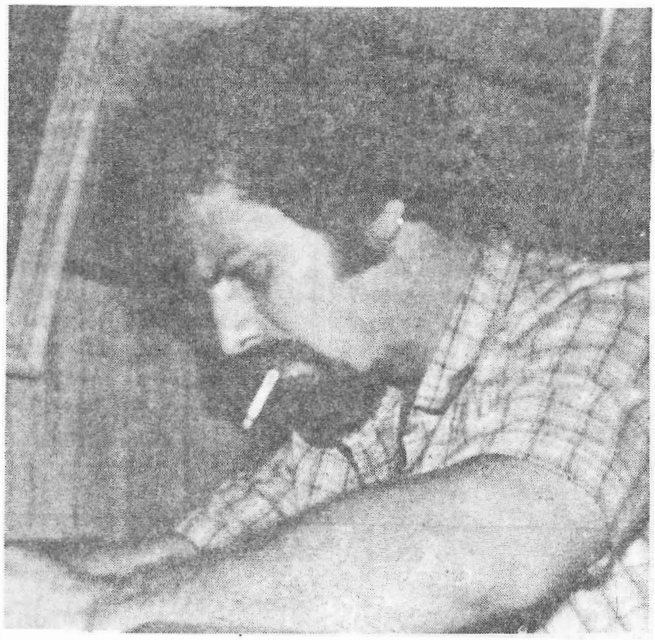

"tedirginliğin şiirini yaşıyorum"

söyleşen: kenan kuri

- 1984'te dördüncü kitabınız Adını Koyamadığım'ı yayınladınız. Sonra sustunuz. Uzun suskunluk döneminde neler oldu, hagni sularda gezindiniz?

- Susmak, şiirleri eskisi kadar yüreklice yayınlayamamaksa doğrudur. Sürekli gezdim, aradım ve yoğruldum. Bir yerlerde kalmamalı, en güzelini aramalı. Amaç şiir yapmaksa, alt yapı halledilmeli. Şiirin bir eylem potansiyeli vardır. Günümüzde işsizlik, ödenemeyen borçlar, sosyal çalkantılar, birinci tekil şahıs sorunları. Hani bulanık akarsın öylesine... Bu çalkantılardan kendi payını ararsın. Uzun soluklu şiir sürecini kovaladım durdum. Yeni akımlann süratle yoğunlaştığı son çeyrek yılda, kendi özgünlüğünü bulmak zorunluluğundasın. Çok boyutlu düşünebilmeli, yazabilmeli. Şiir, biçimci kalıpların şerrinden kurtuldu, yeni damarlardan aktı. İthal hobimizle, çok boyutlu devingenliği, iyi şiiri ve diyalektiği getirdi. Tartışıldı, pratikten çok teoriler, poetikalar, dergilerin en çok tartışılan konuları oldu.

- Diyorsunuz ki; şiir nasibini alıyor. Şairler, şair olmaktan çok diyalektikçi olma aşamasında. Nesneler ve gizemler çatışması mı bu?

- Gizemcilerin pek laf ettiği yok. Ahlaki idealistler, çalkantılarda kendi yörüngesinde toplaşır, felsefi idealistler, kendileri yazar, kendileri okur. Duyumlardan bir duvar oluşturmuştur kendi mersiyeleriyle mest olan hedonizler.

Şiir nasibini alıyor, bu doğru. Kısa süreçlerde, çokgen akımlar, manifestolar yayınladılar, daha kolay sivrilmek amacıyla dayanışmalar, kulisler, ironik suçlamalar, güzel ve çirkin, iyi ve kötü bu kavramlar çok daha belirginleşti.

Özgür şiir, şablonculuğun saltanatını yıktı. Şiiri zorunlu, edalı söyleyişten (şairanelikten) kurtardı. Şair, halkın içindeki adamdır. Karşı şiir; dize işçiliği ve denge, raslantıların değil, aklın emeği olmalıydı.

- Yeni soyut, yeni geo batının yeni akımları. Robotlaşma sürecinde, aklın eseri olan teknolojiden kaçış olarak oluştu. Bir takım sorunlar getirdi; hava kirliliği, atıklar, çarpık kentleşme. Kalabalıklar içinde yalnızlığını yaşayan insan modeli oluştu. Bir söyleşinizden hatırlıyorum, bilinçaltındaki karmaşa süper ego olarak sanatçının kendi narsizmini oluşturuyor. Bu safhada soyut şiir olgusu başlıyor...

- Doğrudur. Öznel gerçeğiyle yola çıkan idealistler, bu doğa karmaşasında sessizlik motifini tercih etti. Bazı bulvar şairleri kendi kaçışını yarattı. Bazısı çalkantılı dönemlerde özgürlük simgesini sembollerle verdi, bunlar toplumcu gerçekçilerce suçlandı ve dışlandı. Duyarsızlıkla suçlanmaları haksızlıktı, bu günki koşullarda (açıklık politikası) söylemesi daha rahat.

- Açıklık politikası dediniz.

- Evet, bugün felç olan standartların dozunu ayarlamak için yumuşatıcı politik tavizler. Bir, oniki mart'ta, oniki eylül'de bu kadar rahat konuşulamıyordu, yazılamıyordu. Bireyici kaçış şiirinin doğması kaçınılmazdı. Anlaşılması zor, düğümlü sözcük yoğunlaşmasını getirdi, Garip'çilere tepki olarak görülmüşse de eylem ve ben karmaşasında us dışı betimlemeler; soyut, sürrealist kimliğe dönüştü. Türk şiir süreci içinde (biçimci tavın saymazsak) yeni bir akım değildi. Divan şiirinde çok güzel örneklerini okuduk. Soyut, kapalılık ve gerçek üstücülük farklı tavırlardı hepsi bir kefede irdelendi, yanlıştı elbet.

Siyasi ve toplumsal çalkantılar sanatın vazgeçilmez esprisi oldu. Sanatçı öznesi olayların gel-gitlerinde kendi tavrını aradı. Toplumsal lirizmde puslu sevgili imajı her ne kadar bireyci vah'lanışın ikliminde gibi göründü ise de; toplumcu gerçekçiliği terketmedi. Şimdi dışlanıyor, bu süper ego ve şair öznesi çelişkisidir. Şairanelikten kurtulamıyan slogancıların plastik eksikliklerinden kaynaklanıyordu.

- Son yıllarda görülen şair tasnifleşmesi dikkati çekiyor. Bilimsel tavrı taşıyanlar, popülistler, yenilikçi idealistler, manacılar, yeni bütüncüler. Bu kuşaklaşmanın boyutu ne?

- Bir akımdan sözedilmesi için manifesto sunmak yeterli mi sizce? Empresyonistleri hatırlayalım. Basındaki yergi yazısından, dışlanmak için kullandıkları sözcük isim babaları oldu, ışığı keşfeden bu sanatçılara. Şimdi övgüleri de kendileri hazırlıyor yergileri de!.. Şuna inanıyorum, köklü değişikliği yapmışsan, farkedilir! Olay yaratacak toplumsal temelden soluklanan bir olgu, depremiyle gelir. Kendi ideolojisine yenik düşenler, şiirin özgün soluğu karşısında, yapaylılıklarını bir dünya görüşüne sığdırmak istiyorlar. Dünya görüşü sığınılacak olaylar karmaşası değil, aşanılacak olaylardır. Dıştalanmanın kompleksini yenemeyen her sanatçı, manifesto sunsun, çözüm bu mu?

Kuşaklaşmanın kökeninde yatan ne? Endişeleri: kimlik arama, ad bulma ego'su mu? Yukarıda da değindiğim gibi; bu ayrıştırmada özne ile nesne aynı kişiler. İlkel bir yaklaşım olsa gerek...

Gizemciler kendi boyutunda rahat, popüler sanat kendisini çok çabuk yeniliyor. Tek düzeden kaçan değişkenlikler, yeni iklimlerde gezinme boyut zenginliğinde kendini var kılıyor.

Yargıyı ve kimliği zamana bırakalım, şairler değil şiirler dövüşsün, koklaşsın. Kollektif şair'den özgün şiire duyarlı yaklaşılsın. Estetik yeterlilik, siyasi misyonla karalanmasın. En büyük erdem çamur atmaksa *Kafkasör'de boğalar şenliklerde bolca üstleniyor bu işi... (Biraz argo mu oldu?)

- Kimin için şiir? Eski bir söyleşide "şair için şiir", benzeri bir siteminiz vardı. Toplumculuk/bireycilik, gerici/aydın ve sen Yaşar Bedri olarak...

- Çok tartışıldı, çok yazıldı-çizildi. Dost'ların en küçük bir ayrıntıya bile tahammülleri yok. İnfilak öncesi süper ego'nun çatlaklarından sızan kinle boğuşuluyor. Şu fanus bir an önce parçalansa da rahatlasalar. Maviler ve yeşiller yarışı kısır döngüde sanatı zedeliyor. Senteze varıldı, fakat tezler ve antitezler sürekli çatışıyor. Resim dünyasında, sanata daha duyarlı, ılıman yaklaşım var. Renkler, sözcüklerden daha dostcanlı. Ben, (egomla ve uzlaştırıcılığılma) kedi şiirimin ne olup olmadığını söylemem, iyi olacağını muştulayabilirim. Yazarken çektiğim sancıları okuyucunun iliğine kadar duyumsamasını istiyorum. Sıradan, olmak korkunç bir olay. Milat'tan beri şiiri düşünüyorum, bu can bu tende kaldıkça, sürecek besbelli. Ve tedirginliğin şiirini yaşıyorum. Her şey aşıyor beni. Halk'a, halkın coşkusuna yetişemiyorum. Dünya devinimiyle kocaman bir çavlan, bırakıyorum özgün sözcükleri, aykırı şiir sürecine.

- Bu süreçte sözcükler kuyumcu titizliğiyle işleniyor, rahlenin sedefleri gibi oturan sözcükler. Alabildiğine çoklaşan şiir, favorisi belli yarışmalar, aradığını bulduğunu söyleyebilirmiyiz, tüm bu karmaşada?

- Önce şiir dilimin sürecine değinmek istiyorum: İlk kitabım "Bağıracağım"ı lisede okurken yayınlamıştım. Bencil bir otantizm vardı, yakın zamana kadar sürdü bu. Rahatlıkla söylüyorum yerel ağız tutkumla, özgün yalnışımı sürdürdüm hep, şiiri durağanlıktan kurtarmak için kaçıştı veya şairanelikti ne dersen de.

Oysa dil, şiirin her şeyidir. Dilde şu olmalıdır bu olmalıdır diye katı şablonum yok. Yaşayan Türkçe, yinelemeler, grileştireyim derken kirleten, berrak olmayan eklenti yoğunluğu, seslerdeki ritmin bozukluğu... Üzerinde ısrarla durulması gereken tehlikeli tavırlar.

Damıtmak istemi, aşın sözcük anarşisinde şiiri soyut/sürrealist boyuta kaçırmadan, öznel titizliğin terazisinde yoğunlaştırarak has bir dil.

Şair öznesi dışlanamaz, sözcükleri şiir yapan odur.

Yarışmalara değinmeyeceğim, sağır sultan bile gerçekleri görüyor, duyuyor. Ambalaj ve tezgahtan işi olmamalı sanat. Sorumsuz, edilgen portreler, defter-i kebir'in hesabını açıksız verebilecek mi?

Arayış; her sanatçının ortak sorunu, her zaman arayışın içinde olacağımı rahatlıkla söyleyebilirim. Körler gibi seslere gidiyorum, sonun başlangıçları bitecek gibi değil.

- Sanat dergileri bir kaç holding haricinde kısır döngüde. Dayanışmalarla çok boyutlu, sanatçıların özgün bir sesi oluşamayacak mı?

- Bu pahalılıkta holding dergileri bile zorlanıyor, zararına çıkıyor bir çoğu. Dayanışma dergileri zaman zaman çıkmadı değil, ömürlü olmadı. Büyük trajlı holding dergilerinin tarikatı belli Şairler'le şarabı karıştırıyor bazen. Şarap eskidikçe değerlenir, bu tamam. Ya eskidikçe eksilen, yetkinliğini kaybeden, bazı şairlere öncelik niye? Büyük imzalar, her zaman büyük sanat'mıdır? Bazı has şairlerimiz yıllandıkça ekşidi, bozuldu, bozuk plak gibi olmayacak yerde takıldı kaldı. Habire yineliyen şairlere sözüm.

Bu dergilerin tavrını anlamıyorum, bit pazarına nur mu yağdıracaklar?

*Kafkasör: Artvin-Kafkasörde her yıl Haziran ayında yapılan geleneksel boğa görüşleri.

bozgun seansları

yaşar bedri

1.
düşerim yorgun bir yağmur tanesiyle
hacivat çıkan kestane kapsüllerinden
(yalanımdı aysız gecede kuma ektiğim)
beraberlik / ayaklarımız suda sevişirdik
tanelerin başayağında tesihböcekleri

ne güzel savrulması suya ölü küllerin
yanarken körfez sisin ve akşamın şamdanıyla

sonra çoğalırdı küpeştede başbelâsı ağustos
gemi düdükleri, sirenler, vardıya dönüşleri
(tökezleniyoruz / kasığımızda serseri bir şarapnel)
arka sokaklarda ayartır gece

güncesine bulaşmış giderayak kadınların
2.
kasımpatlar hep eski durur vazoda
aynı adamlar paylaşır masamızı
(papirüs preslerken yukarı mısır)
gri kapı önünde bekler bulurum seni
takılır dolunay usulca saçlarına
soyarım muz gibi, ürkek gölgeni

havada boran kokusu, külde patates
gururum / tenimde iflâh olmaz yarasın..

İzmir - 1988

m. özer ciravoğlu

nedir ısıtan kağıdı

Sobada ateş parçacıklan
Gökte ay
Somsoğuk odamda
Nedir ısıtan kağıdı

Bahçede gülün dikenleri
Yitiyor gecede
Dargın gözbebekleri

Gözlerim sensiz ne mümkün
Belleğin dağılımında
Tannm beni bensiz yolculadın
Şu ayrılık saatında

Sobada ateş parçacıkları
Gökte ay
Somsoğuk odada
Nedir ısıtan kağıdı

M. Özer Ciravoğlu
Demin
Şurada kafeyede
oturmuş
konuşuyorduk
Hayatın
anlamı
üzerine
Ani bir
Telefon
çaldı
Suç artık
Ah!
Furtdakcı
Amca
Palyoca
görünümlü
adam
Kaç yerinden
yaralı bir ruh
Suç artık o benden anlaşılan.

yitiriş

Uyku tutmaz geceyi
Astılar göklere
Kızdı bana tüm tannlar
Haykırdım benliğimin ötesine
Kimseler duymadı
Asi çığlığımı

Bekliyorum yankısını yaşamın
Anlayışlar yitti
Yitti evrenin derinliğinde

bir genç kıza sevdalıyım

Bir genç kıza sevdalıyım
Dokunsam
İyileşir yaralanm
Anlarım

Bir genç kıza sevdalıyım
Soyunuk bir denize
Bir orman çağırmalıyım
Doğurgan ve lezzetli
Yanaklarına
Üremenin yüzdeyüz çadırına
Girsem
Pınarlar vurgununa

Bir genç kıza sevdalıyım
Bu bir cinayet olurdu
Benliğimi görmesem onda

nasıl bir trabzon

•

adnan kuruoğlu

Genel olarak Türkiye'de şehirleri tek tek ele alıp iş istihdamı, canlı ekonomi, gelişmiş yerel sanayi ve yoğun ihtiyaçlara karşılık verebilme şeklinde incelersek, Trabzon'u yapacağımız listenin bir hayli arkalannda buluruz.

Bunun standart nedenleri arasına bir çok konunun girmesine karşın büyük ağırlığının politik umursamazlık, beceriksizlik ve hatalradan kaynaklandığını da tespit edebiliriz.

Konuyu mümkün olduğunca geçmişteki çeşitli platformlara taşımadan, hiç bir kişi ya da kuruluşu hedef almadan, geçmiş sayfaları kapatıp bugün ve bugünden sonra neler yapılabileceğini, hep beraber gözlemleyelim.

Dergi olarak kendi görüşlerimizin yanısıra birçok kişi, kuruluş ve ilgililerin görüş ve bilgilerine başvurarak üzerinde duracağımız konulara ve önerilere açıklık getirmeyi, gerekirse önerilerin nasıl gerçekleştirilebileceklerini araştırmayı düşünüyoruz.

Amaç daha iyi bir Trabzon olgusunu nasıl ve ne zaman gerçekleştirebileceğimizi araştırmak, ortaya koymak ve uygulamaya geçilmesi için ilgili makamlan harekete teşvik etmektir. Bu arada kamuoyunun dikkatini de konuya çekerek denetlenmesini sağlamaktır. (Aslında konunun özü bugün yaşadığımız dünyanın her şehri için geçerlidir. Biz sadece Trabzon ayınmı yapmıyoruz. Trabzon adını ve özgün sorunlan değiştirip herhangi bir ili de inceleyebiliriz.)

Öneriler nasıl gerçekleştirilir? Zaten görev başında var olan kurum ve kuruluşlar ya iş bölümü yaparlar, ya da ortak bir komite kurarak, gerekli araştırmalan yapar ve hazırlık çalışmalanna geçerler. Planlanarak yapılacak olan her iş zaten birbirine entegre olacağından önce pilot uygulamalar daha sonra da tam uygulamaya geçişle günlük hayata kazandınlırlar.

Tabi ki bu planlar geleceğin Trabzon'u göz önüne alınarak yapılmalıdır. Şurda 2000 yılına çok az bir zaman kalmışken geleceğe yönelik çalışmalann azlığı ya da yokluğu artık birçok insanı rahatsız etmekte ve endişelendirmektedir.

Bu yazı dizisinde gündeme getireceğimiz konular öyle ince düşünülmeli ki, sonuçta hiç bir öneri diğerine ters düşmemelidir. İş istihdamı sağlayacağız diye sanayi kuruluşları ile çevremizi kirletmenin hiç bir anlamı yoktur. Zaten şu sıralar o işi yabancı variller

yerine getiriyor. Ama bu gemilerin veya çevreyi kirletenlerin denetlenmemesinden daha da korkunç olanı, herkesin, evet herkesin anlamsızca susması... Sanayileşme paralelinde çevre kirliliğini de getirdiğine göre, çevreyi koruma da aynı düzeyde olmalı ki denge sağlanabilsin. Böylece öz çocuklarımıza bırakacağımız yaşam mirasında yaptığımız haksızlığı ortadan kaldırınız.

Önümüzdeki günlerin Trabzon'u nasıl olmalı, hangi uygulamalara geçilmeli ya da hangi uygulamalar gündemlerden kaldırılmalıdırlar?

Her ay devam edecek yazı dizimizde bu konulara ayrıntılarıyla değineceğiz.

Gerçek şu ki Trabzon birçok yönden olduğu gibi sanayi açısından da pek gelişmemiş. Bunun doğurduğu sonuçlar ise bir hayli fazla. Ama olayları incelersek iyi ki Trabzon'da sanayi fazla gelişmemiş diyebiliriz. Hatta bundan sonra da -bundan öncekiler gibi hesapsız olacaksa- hiç bir sanayi kuruluşunu bu şehirde istemiyoruz denilebilir. Yok, hemen öyle kızmayın lütfen. Sanayi gelişmemişliğinin doğurduğu sorunlara da çözümler önereceğiz zorunlu olarak. Sonuçta her eleştiri ve önerilerimiz birbirleri ile entegre olacağından yazı dizisinin sonuna kadar sabretmenizi rica ediyoruz. Bu arada kendi görüşlerinizi de dergimize yazabilirsiniz.

Yukarıdaki paragraf sadece bir sorunun özet örneğini teşkil ediyor. Bu sayımızda sadece sorunların ana başlıklarını özetleyeceğiz. Devam eden sayılarda ise bu başlıkların irdelenen ana noktaları ve önerilen çözümlerle devam edeceğiz.

(Şu anda sıralayacağımız başlıklar sadece bazı ana başlıklardır. Bunlara bağlı birçok alt başlığı dizimiz içerisinde inceleyeceğiz. Ve bu ana başlıklar önem sırasına göre de dizilmemişlerdir.)

şehir içi trafik sorunu,
şehirlerarası ulaşım için standartlara uygun yol,
yılan hikayesine döndürülüp devamlı politik malzeme yapılan meşhur tanjant yolunun bir an önce bitirilmesi,
özgün olmayan bilinçsiz yapılaşma,
şehrin hava kirliliği,
denizin kirliliği,
kıyıların korunması,
çevredeki orman ve doğanın korunması,
sahillerdeki kamu istilasının durdurulması,
çöp fabrikasının kurulması,
yakıt fabrikasının kurulması,
çimento fabrikasının nakli,
deniz ulaşımına gereken önem,
uluslararası havaalanının trafiğe açılması,
çevre ilçelere turistik amaçlı deniz ulaşımı,
turistik amaçlı teleferik tesisleri,
eksik bölümleri tamamlanarak ikinci üniversitenin bir an önce açılması,
yeni sanat ve mesleki okullar,
uygulamalı yatılı kurslar,
gemi tershaneciliği,
yat ve tekne üretimi,
doğal elektrik santralları,
takma ortopedi fabrikası,
turistik tesis ve plajlar,
yat limanları,
dağ ve yayla turizmine gereken önemin verilmesi,
kültürel varlıkları koruma ve duyurma,
festival ve ödüllü organizasyonlar,
yabancı şehirlerle diyalog kurarak belediyenin resmen turizm ve tanıtma işlerine el atması,
küçük iş fuarları organizasyonları,
ilgili girişimlerde bulunarak çeşitli uluslararası özel ve devlet toplantılarının organizasyonları,
tarihi varlıkları koruma kongreler düzenleme,
sporda futbolun uyuşturuculuğundan kurtularak özellikle turizm amaçlı yüzme, yelken, kürek, su altı, su topu, buz pateni, atletizm ve tenis organizasyonları,
özel veya kamu teşebbüsleri ile kurulabilecek tedavi merkezleri sayesinde sağlık merkezi haline dönüşme ve bu amaçla yurt dışına olan rağbeti bölgeye çekme,
tüm çalışmalarda ilçelerin tamamını dikkate alma. ●

gider iken yaylaya

m. reşat sümerkan

Sabaha bir kaç saat var. Tüm Dorukkiriş köyünde, evlerin ışıklan yanıyor. İnsan sesleri, hayvan sesleri, çan sesleri; telaşlı bir hareket var köyde. Yalnızca Dorukkiriş mi? Bitişik köy Doğancı, karşıda Geyikli, yukarıda Sütpınar, Simenli, Gökçeköy. Tümünde bir hazırlık var.

Aylardan haziran. Hava henüz laciverde çalmamış bile. Sabahlar hâlâ serin. Köyün ara yollanndan; yukanlara doğru çan sesleri ilerliyor. Dağınık karaltılar, ezbere bildikleri bu yollarda alışkan bir çabuklukla yükseliyorlar.

Tüm köyü alaca karanlıkta yollara düşüren bu yolculuk nereyedir? Aylardan hazirandır. Doğu karadeniz'de bu yaylaya çıkış vaktidir. Yüzyıllann alışkanlığı, yaylaya çıkışın heyecanını daha mayıs başlannda bir cemre gibi insanlann kanına düşürmüştür. giysiler elden geçirilmiş, dastarlann kilimlerin sökükleri dikilmiş, ineklerin baş püskülleri yenilenmiştir.

Köyde bu, kendini sınama yarışıdır. Yaylaya yürüyebilecek kadar dinç olanlarla yürüyemez durumdakiler tek tek belli olur. Kalanlardan iş geçmiştir bir bakıma. Kalanlann gözlerinde hüzün, gidenleri kayboluncaya kadar izlerler. Sonra tenha evlere girmek ne kadar da zordur! Artık şafağın koyu mavisi içinde karaltılar döne döne yükseliyorlar. Yolun ucunda yamacın sırtı var. Sırta ulaşıldığında, çok uzaklardaki tepelerin oyukları arasından güneş yüzünü gösteriyor. Sol yataydan mızrak gibi giriyor güneş. Ineklerin püskülleri, genç kızlann yelekleri, etekleri binlerce renkli ampul şimdi. Ve gölgeler yüzlerce metre...

Yolda ineklerin yürüyüş hızıyla ilerliyoruz. Yol dar. Yan yana geçiş olanaksız. Hayvanlann su için durakla-masi tüm konvoyu durduruyor.

Sabah dört, öğleden sonra iki... On saattir yoldayız. Tonya'nın Kalınçam köyünden bayram töreni gibi geçiyoruz. Kahvehanelerden, dükkanlardan, finnlardan insanlar bakıyorlar. Giysilerle püsküller yollan türlü renklere boyuyor.

Köyü geçince tahta köprüden sola dönüyoruz: Göğsu ormanı. Göç konvoyu yeşil denizine doğru kıvnla döne ilerliyor. Ressamın yıkadığı paletten oluk oluk renkler akıyor; ya da ebru ustası, türlü renklerle doldurduğu kitre yüzeyinde bir fırça sürüşüyle akıntılar oluşturmuş sanki.

Konvoyun arkası kesilmiyor. Önce varanlar birer kuytu bulup yerleşmiş bile. Gece ormanda yatılacak. İlkin yere kazıklar çakılıp inekler bağlanıyor. Şimdi de erkeklerde yakacak odun toplama telaşı... Yağmurdan korunmak için dallardan bir çatı yapılırken, kadınlar gün boyu sütünü saklamış inekleri sağıyorlar. Koskoca süt kazanı, insan boyu yükselen alevlerin üzerinde kaynatılıyor. Az sonra yorgun eller domates, zeytin ve helvaya uzanıyor.

Artık sesler iyice azalmıştır. Ormanın derinliklerinde yer yer ateş kümelerinin aydınlığı, orada gözleri yarı kapalı hareketsiz insanların, büzülüp uykuya dalmış çocukların ve bir yanlan üzerine uzanıp geviş getiren ineklerin varlığını kanıtlıyor. Arada sırada çam dallan atılan ateşlerden çatırtılar içinde binlerce kıvılcım havalanıyor.

Sonra yeniden bir laciverd gökyüzü.Sabırsız erkenciler, göçleri harekete geçiriyorlar. İnsanlar sislerle birlikte konak yerinden havalanıyorlar.

Kadırga şurada, yukarıda sisler arasında bir yerde... ●

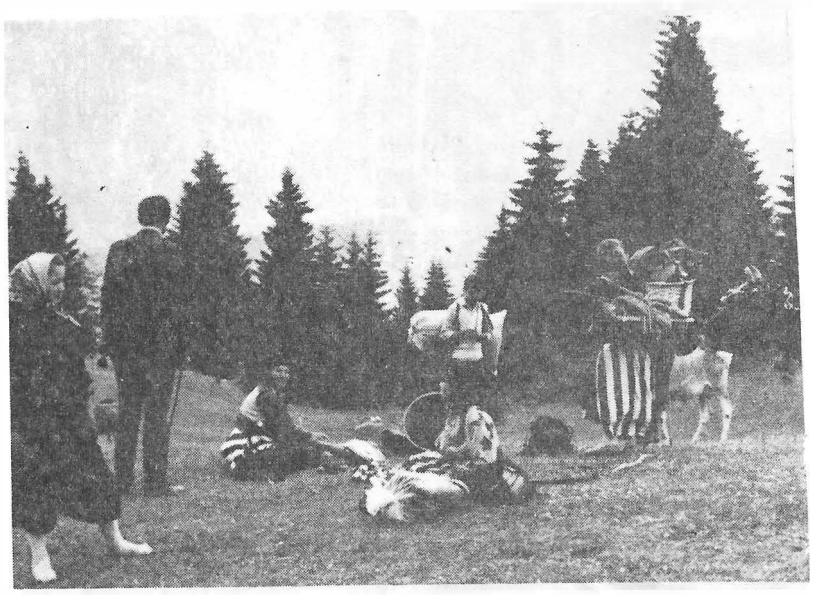

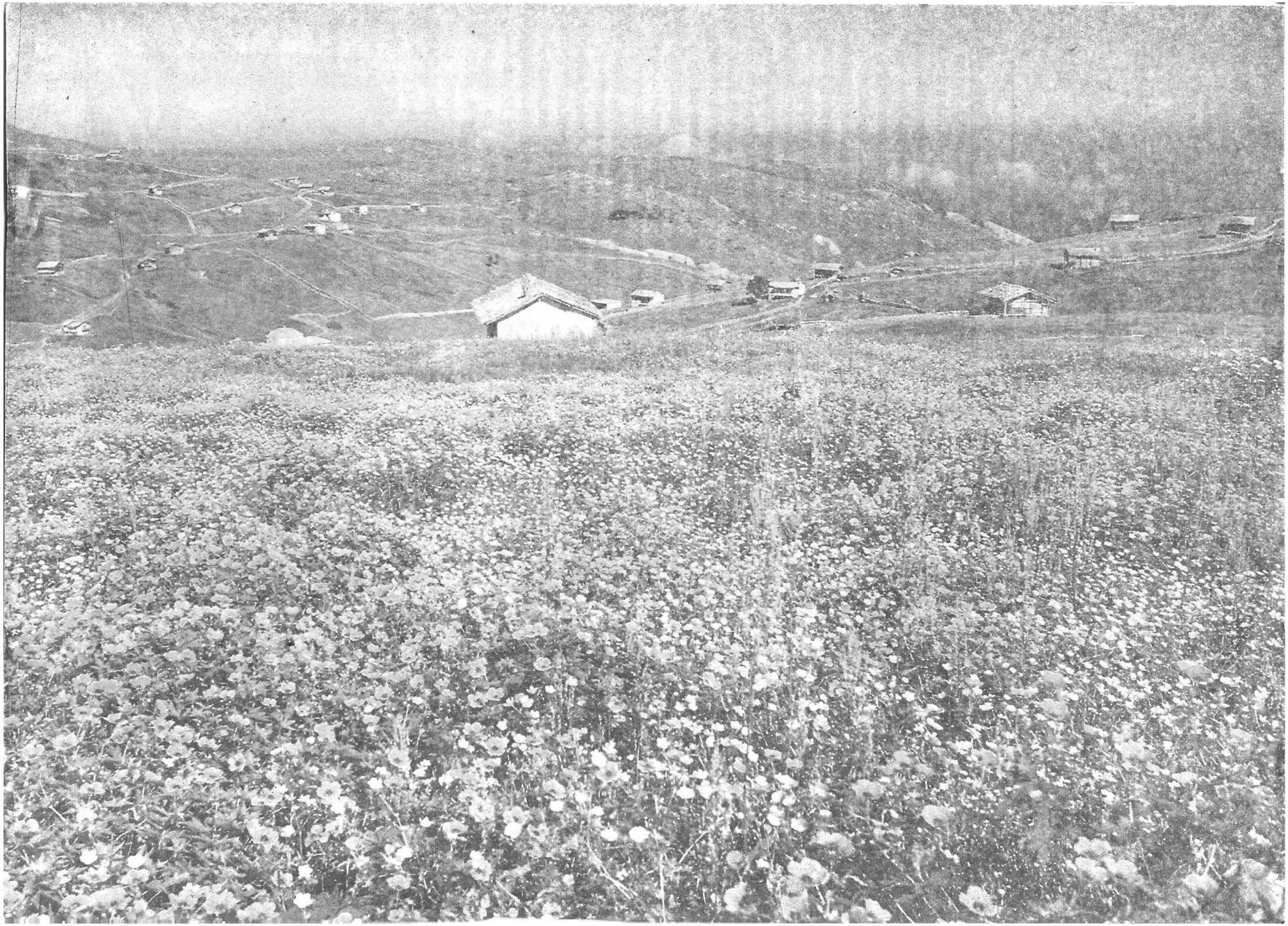

felaket, sevda, sunu

mustafa f.pala

ey pahalı sabahların ucuz yazıcıları
siz en fazla bir gözü çizerek yanıldınız
bir de ellerinize güneş değdikçe.
kullanılmış bir çölün misyonudur bu,
bu da akşamüstleri, yanmışlığımız
mayıs ikindileri
susuzluk şiirleri...
ah sürgünü bir musaf diye
içine giyen mecnun
mu yoksa leylâ mı
bana uzun kentlerden felaketler
imleyen?
şimdi bütün denizleri alın tarihten.
en yoğun yerinden incelen şair
sense avuçlarında uçurumlar biriktir!
ey gül kıyıları, kırık duygular!
yüreğimi ellediniz olduktan beri
mi yoksa daha mı
ilk sinden bu yana acıyı simlediniz
ve sevdayı biraz da
yürürlükteki.

yabancılaşma ayinleri

ali tuna

2
mumyaladım sevgiyi
çocukluğumda yarın
karanlık bir bilmeceydi çünkü
o korkunç çalgıcının parmaklarında
2,5
(her dize sonunda bir nefes aralığıyla)
3
rakamlar somut tanrılardı
ve ben kıvrılmış terliyordum

ve bariton hurmada dal oldu

Gençti. Gözleri çok uzaklardaki güzelliklerde dinleniyordu. Her inip kalkışında gözbebekleri incecik bedrenindeki güzel ruh gözbebeklerinde yeniden noktalanıyordu. Dudaklarındaki uçuk gülümseme gözbebeğindeki güzelliği çalıyordu.

Bakışlarını dışarı verdi. O an her yanı ışığa kesildi. O. Bu baş... yürüyüş. O...mu? Günlerdir. Hayır. Belki. Hayır. Aylardır..aylardır.

Yüreği göğsüne sığmadı. Titriyordu. Göğsü inip inip kalkıyordu. Ensesinin kökü gevşedi. Gözlerindeki güzellik bütün bedenine ışıdı. Üşüdü yüreği. Ayakparmakları buza kesildi. Ama ne kadar sıcaktı hava. Altdudağının kıvrımında bir kaç damlacık ter birikti.

Adam etrafındakilere bakışlarını çevirdi. Şaşırdı biri. Biri bir daha bakmak istedi. Biri gözbebeğinden yüreğe inmek istedi. Biri kalabalığı kucakladı, eliyle yol açtı, ona.

Bağırdı biri.

- İnecek var.

Bir şeyler sölendi kalabalkıta.

Bağırdı birisi yine.

- İnecek var abi.
- Durağı bekle.
- Bekleyemez aç.

Adam birine baktı. Gözlerindeki gülümseme burun ucunda kaldı. Biri aldı adamın dudak ucuna yetişemeyen gülümseyişini, yeniden gözlerine bıraktı onun.

- Açsana kapıyı dedi birisi yine.
- Patlama.
- Aç be. Aç. Aç.
- Kardeşim ağzını topla, devletin arabası bu, keyfince hareket edecek-sen özel araba tut.
- .....
- .....?

Açtınldı kapı. İndi adam.

Bu sıcak. Ense köküne köküne vuran sıcak. Demin üşüyordu. Kalabalığa baktı. "Bakan göz, dönen baş, onun muydu? Yoo. Tanrım. Yürüyordu... da neden etini, kemiğini bilincine alamıyordu. Çok mu oldu ineli? Neden gitmiyorum peşisıra? Neden? Korkmak... korkuyor muyum? Değiştim mi?"

Adamın iki kaşının arası üzüldü. Adam üzüntüye elini götürdü. Yürüdü. "Tanrım yüreğime güç ver. Güç ver peşisıra gideyim. Ayakları dibinde öleyim.

Yürüyordu. Koşarcasına. "Yüreğim bulanıyor. Koşmalıyım. Yetişmeliyim. Yetişememe mi? Ayaklarım kirece mi durdular. Bu cadde ne kadar uzun. Neden hızlı yürüyemiyorum? Onu yitirmeliyim mi? Hayır. hayır. Yüz bin kere hayır. günlerdir. Daha fazla. Onu bekliyordum. O...o, eksikliğindi."

O, caddeyi döndü. Adam da.Kalabalık. Yüreği. Hızlı hızlı adımlanan ayaklar. Derin derin soluyan göğüs. Geniş cadde. Sesler. Yazılar. Levhalar.

Ve genç adam. "Başparmağım nerde? Ayaklarım parmaksız mıydı? Ondan mı koşamıyorum. Lokantalara neden ad koyarlar: Lezzet Lokantası. Mis Lokanta. Engel. Koşsam bunların hepsi engel. İnsan okuma yazma bilmese lokanta bulamaz mı? Usumu yüreğimden çalıyorlar bunlar."

Yüreğini ayaklarına verdi adam. Midesi, bağırsakları ağzına geldi. Kusası geliyordu.

Dönüşler. Onu yitirmek. Korktu adam. Korktu. Gözünü kırptı saniyelik. Ki dönüşlere gözü açık gidecekti... Korktu... başına geldi. Yorgun gözbebekleri yuvalarına dönüp bağdaş kurdular.

Genç adam. Cadde. İnsanlar. Yer. Gök. Her yan. Her yaratı durdu. Adam sarılandı. Sarılığı yüreğinin kalabalığa karıştı. Cadde sarılandı. Her yan sarılandı. Sarılığın sessizliği caddeyi sardı. Adam başını ayaklarına kattı. Ayaklarını verdi caddeye. Yürüdü. Durdu. Döndü. Bir sokak. bir sokak daha tanıdı ayakları. Bir kalabalığa karıştı yeniden. Işığı kesildi yüreğinin. Kabuk bağladı dudakları. Islattı diliyle. Günlerce. Günlerce gözleri yüreğinin sessizliğine koşut durabilirdi. "O muydu? Hüznü gözbebeklerinin kırkıncı odasına bohçaladığı bakışları... duruyor mu?"

Kalabalıkla genç adam da merdivenleri çıktı. İçeri girdi. Uzun bir koridor. Geniş de. Karanlık da biraz. İnsanlar. Konuşan. Susan. Dinleyen. Söven. Çay içen. Nöbet bekleyen... ve çoğu açık kapılar.

Biri baktı ona. Genç adamın icne bedenini saran durgunluğa ısındı.

- Vesikasızlar...

Çocuksu burun delikleri gevşedi genç adamın, uzadı. Açık alnı aydınlandı. Dudaklarının yanı çizgilendi ufacık bir sevgiyle. diğeri yüreklendi. Dişleri, dudakları, burnu, bıyığı sıntı.

- Vesikasızlar zorla...

Ufacık bir sevgi adamın dudak ucundan uçuverdi. Yüreğine indi. Yüreği hurma ağaçları yaprklarınca uzun betimdi. "Hurma yaprakları bir baritonun sesiydi. Bir sevdiği vardır baritonun. Yüreğine veremez yüreğini... hep sever... hep. Yüreğini. Gözünü. Elini. Sesini. Sevgiye adar."

Genç adamın gozleri sevgiyle dualandı.. birden. Diğeri sevindi, burun delikleri genişledi.

- ...hakimden zorla...

"Ve baritonun dileği kabul oldu. Tanrı onu aşk acısı çeksin diye hurma ağacına verdi. Dal oldu hurmada. Yaprak oldu sonra. Günlerce. Günlerce sevdiğini bekledi. Sesi aşkı çağırmaktan doymadı. Çölü baritonun sesi kavurdu durdu. Hep sesi yüreğinde. Yüreği sesindevdi.

Bir gün bariton sevdiğini buldu.Sesi. Yüreği. Eli. gözü... eğildi yere görmek için onu. Ama o çok uzaktaydı. Dal eğildi. Eğildi. Çöl. Hurma. Dal. Ve o eridi. Ve bariton bir sesti yaprakta."

- Sabahtan beri vesikasızların zorla hakimden vesika istediklerini anlatıyorum dinlediğin yok. Bari bir sigara uzat.

Genç adam diğerine baktı. Baktı. Düşüne alamadı onu. Bir daha baktı. Koşarcasına dışarı çıktı.

cevdet karal

komşu kızı

bu ne biçim sonbahar
komşu kızı
çiçek açmış gözlerin

bir ateş sarıyor gövdemi
tenime değince tenin
seyrine dalıyorum
o sevda yüklü gözlerinin
kalbi kanıyor vakitlerin

bu ne biçim sevda
komşu kızı
beni ağlatıyor da seni ağlatmaz

komşu kızı soyunur
gün kararmadan
akşam olur perdeleri kapatmaz
öpücükler gönderir camdan
komşu kızı utanmaz
komşu kızı utanmaz

komşu kızı
benim sevdiğim
azar işitir uslanmaz

yelpaze

saydam geceler büyütür hüznümüzü
dua elimizde engin bir rahmet testidir
bir demet ayışığı yelpazeler gönlümüzü
güzel günler yontasız kelimelerden

kısa bir değini ve adil salih'in resimleri

ercan şen

Ülkemiz sanat yaşamında, minyatür geleneğinden çağdaş resim anlayışına sıçramak epey uzun bir yolun aşılmasını gerektirdi. Sanat yapıtının ne olduğu, ne olabilirliği de; kendini yineleyerek, aşarak, didinerek bugünki özgünlüğünü buldu. Fakat, Toplum ve Kültür olarak yürüyeceğimiz daha epey yol var. Bu yol ise sanatı oluşturan toplumsal-kültürel dinamizmi içeriyor.

Yaşamlar da, sanat yapıtları da zaman-uzam bütününde gerçekleşir ve anlaşılır. Bu yapılar-sanat yapıtı veya insan olarak yapı ki her biri tekil durumda bir mikrokozmos-bize çeşitli biçimler, diller altında kendilerini iletirler. Bu "kavranılabildiğince", "sezilebildiğince" insanın ve doğanın içinde, yer aldığı dünyanın verileri; bizim yetilerimizle sınırlıdır. İşte bu yazının da ulaşabileceği noktada verebileceği kadanyla sınırlı olduğu gibi.

Sanatçının toplumsal-tarihsel bir varlık oluşu yapıtın tarihsel niteliğini de beraberinde getirir. Sanatta zenginleşebilmenin, bilinmeyen topraklara gidebilmenin, herkesin gözü önünde olup da duyulamayanın, görülemeyenin, sanatçının yaratma yetileriyle oluşacağını; fakat böylece bu farklı boyutların insanlara nasıl armağan edilmesi gerektiğini, kimse tam anlamıyla çözebilmiş değil. Sanatçı ve sanat, zaman/uzam içinde bu sorunsalla yüz yüze gelir. Çember bazen genişler, bazen daralır.

Bayer, "Bir estetik kurmak, her zaman evrenselde özel izlenimler ortaya koymaktır, niteliklerden kalkarak, temel kavramlara ulaşma düşünü gerçekleştirmeye çalışmaktır." der. Adil Salih'in her has sanatçı gibi bu yapılanmanın peşinde olduğunu son resimlerinde daha bir kavrıyoruz. Adil'in çeşitli tematik arayışları olageldi... Dünya ile hesaplaşmasında sezdiği, kavradığı, uğraşıp boğuştuğu o şeyler onun çalışmalarına hep yansıdı ve yansıyor.

Doğaya dönük, duygucu eğilimi yansıtan peyzajlar, Bedri Rahmi'den kaynaklanan yöresellik, onun sınırları geçişgen olan belirli bir dönemin açılımları. Dışavurumculuğun Adil'in paletinde çığlık atmayan bir zengin renkliliğe ve armoniye dönüşür. Bu boyutu "Büyük heyecanların durgun pozisyonlarda yakalanması oldukça ilginç" diye yorumluyordu Özer Cıravoğlu.

Doğanın özünü sanatçı duyarlılığıyla yakalamaya çalışan bu estetik sezgi arayışları, şimdi yeni bir açıya yönelmiş gibi görünüyor. Kanımca Adil'in bu yeni arayışı, evrensel çakışma noktalarının potansiyel gücünü taşıyacak kadar pekin bir yordama niteliğine de sahiplik edebilecek. Son yağlı boya çalışmalarında, renk coşkusunun yine sürdürülmesine karşılık, temanın büyük bir içerik değişimiyle, insanın ruhsal ve toplumsal dinamiklerine doğru kaydığını görüyoruz. Figürlerin anatomik biçimlenmesi, özbiçim dengesini ön planda hissettiren, tema ile uyum kurmuş bir sezginin varlığını gündeme getiriyor. Sanatçının çıplaklarındaki erotizmi ve karşı-erotizm ikilemi bir boyutun kendi içindeki diyalektik devinimini tamamlamaktadır.

Bu ise sanatçının salt bir duyumla yetinmediğini, üst bir dil olan bilinci de sanatçı duyarlığıyla yoğurduğunun bir göstergesidir.

Giz-sezgi ve gerçeklik, Adil'in fırçasında insanın boyutlarına doğru yeni bir çözümlemeyi barındırıyor. ●

karikatür / harun yavruoğlu

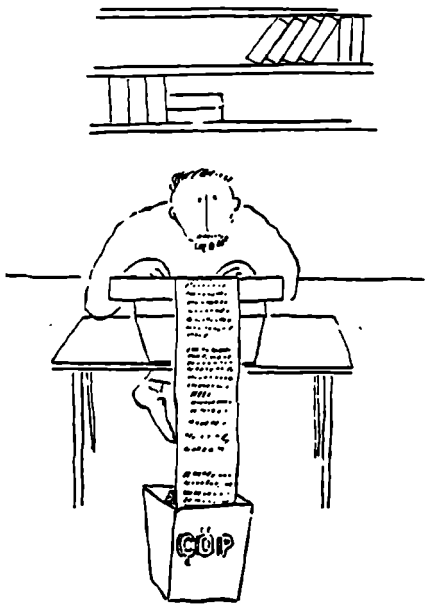

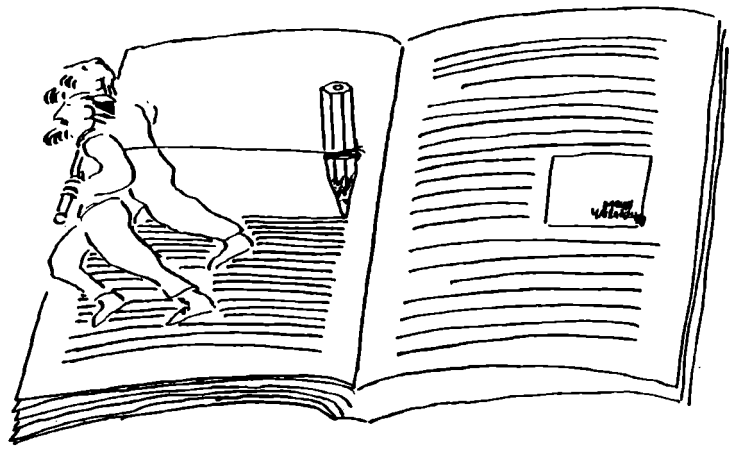

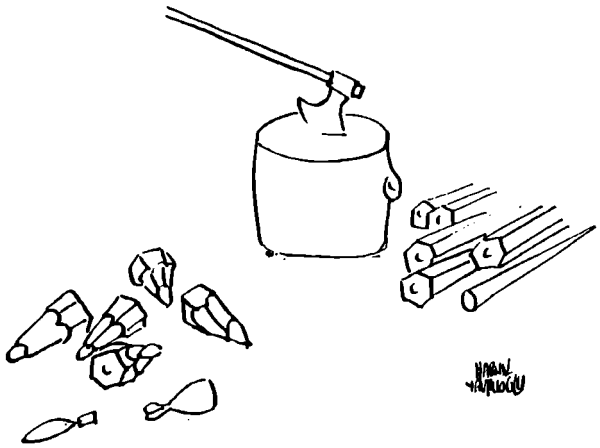

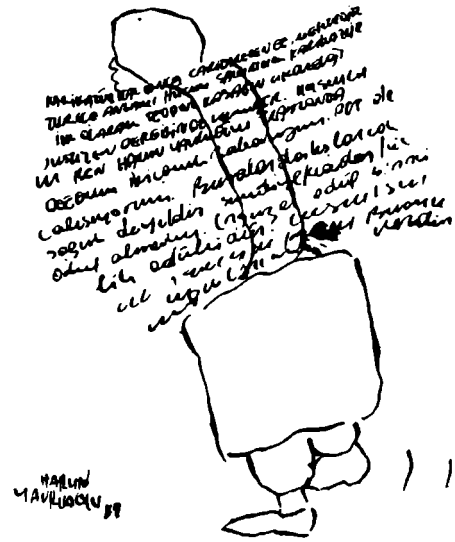

karadenize atılan beşik

ali mustafa

Sallanıyor beşik
Toprak yoğuran yürekten
Yün eğiren elden hız alarak
Bir acıya bir sevince yaslanıp
Gün çağrısıyla büyüyor çocuk

Duvarları fındık işleme
Güneş yeşilinde odaları
Çalkalanan gök mavisinde
Küçücük düşlerine sarınıp
Deniz ezgisiyle uyuyor çocuk

Hiç yaşanmamış sevda nerde
Sormadım bilmiyorum
O beni tanımıyor ben onu
Taşıdığımız eski bir beşikte
Büyüdün kendiliğinden

Sallanmıyor beşik
Derin bir gök çizgisinde
Gün doğuruyor kendini yeniden
Siliniyor eski beşiklerde
Uyuyan bıçak izleri

sen ve ben

umut sevinç

Önce sussak iki yabancı gibi
eskilerden bir plâk çalsa
    hüzünlenirmisin?
Denizlerden aybastı fırtınalar
getirse bize kaybettiklerimizi.

En uzun ayrılıklardan gelmişcesine
önce baksak, istermisin?
dağıtsa saçlarını imbat geçkini.

Sonra ellerimiz konuşsa, koşsak
o eski tepelerde, zaman kanlı bıçaklım
Sen yine çocuklu sorularla
    döner misin?

Bir martı sesi, ayrıntısı düşlerimizin
şaklayan dalgalar, kırbaçın katiliçesi
bu deniz sahili, yosunun yeşil düşünde
Kızıl akşamın alevinde
    doymasak birbirimize

* Batı Almanyada, Obertshausen kasabasında 88 yılının başında kurulan "TR 26" Türk Telsiz Klübü çalışmalarını devam ettiriyor. Klüp, özellikle tüzüğüne de madde koyarak, Türk telsizcilerin kanallarda kendilerine yakışmayacak davranışlardan kaçınmalarını ve yapılan her çirkin davranışın tüm Türkleri lekeleyeceğini ifade ediyor. Klüp Başkanı Ahmet ÇOBAN ayrıca bir yardım kampanyası yürütmeye başladıklarını da bildirdi. Ahmet ÇOBAN açıklamasında, Klüp üyelerinden toplanacak yardımlarla her yıl Türkiye de

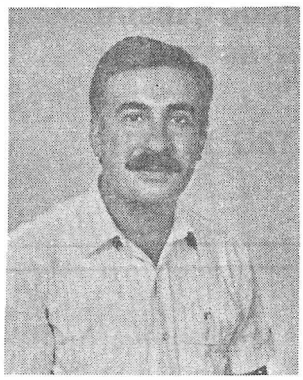

yardıma ihtiyacı olan vatandaşlara çeşitli yardımda bulunacaklar. Klübün yaklaşık 150 üyesi bulunuyor her geçen gün de artıyor. Klüp Başkanı Ahmet ÇOBAN ile yaptığımız görüşmeler s onunda, yardımlarının Türkiye'ye ulaştırılmasını da dergimiz Yakın Kültür üstlendi. Bu konudaki çalışmalarımız hakkında ileri tarihlerde geniş bilgi vereceğiz.

dünyadan

* '...resmi, soyutluktan, kalıplaşmış gerçeküstücülükten, dadacılıktan, kısacası sanatı bozan bütün akımlardan kurtarmak için dünyaya geldiğine

inanan ressam Salvador DALI 5 yaşında iken yaralı bir yarasayı ağzına almış ve başını hart diye ısırıp koparmıştı.

Dali, alışılmış şeylere, zıpırlıklara doğuştan eğilimlidir. İstese de istemese de, her zaman kendini tuhaflıklar içinde bulur...

Dali'nin dehasını kabul etmeden kendisiyle görüşemezsiniz.

Ama ondan önce, karısı Gala'nın dehasını kabul etmeniz gerekir."

Bu sözler Salah BIRSEL'in Şiir ve Cinayet denemesinden alınmış. Deli mi yoksa dahi mi? tartışılıyor hala. Evet, Dali, öldü. Yaşayan en büyük sürrealist ressam Salvador Dali, 84 yıllık ömrünü 23 ocak sabahı noktaladı.

* Rusya, 1979 Aralık ayında işgal ettiği Afganistan topraklarını 14 Şubat'ta arkasında otuz milyon kara mayını döşeyerek terketti.

* Çok ölümlü uçak kazaları, anarşinin yeni bir boyutu oldu.

yeni yayınlar

* Trabzon Aktüalite, Sanat dergisi, Yeni Trabzon Aylık Siyasi ve Kültürel Gazete olarak sürdürümünü dört sayfaya düşürdü. Aktüel haberlere, spora ve sanata yönelen yayın organının yazışma adresi: Erol Ofset Uzun Sokak No: 143 Trabzon'dur.

* BİR MEKTUPTA İKİ YALNIZLIK, Koray FEYİZ'in ikinci şiir kitabı, Engin Yayınları'nca çıktı. "İlginç, şiirsel yapıya sahip, süratli okuma sırasında bir çok yerlerinden zevk duydum, beğnedim" diyor Cahit KÜLEBİ.

İlk kitabı "Mezarlar Eskimedi" İz Yayınlarının üçüncü kitabı olarak çıkmıştı. Şiir heyecanını dolu dizgin sürdüren Koray'ın başarılarının devamını diliyoruz. (Trabzon'da/bir akşam vakti/oturduk ganita'da/thodoros, costis, maria/ve Özer Ciravoğlu/gelecek güzel günlerden/ konuştuk) diyor şiirinin bir bölümünde.

Koray Feyiz'in yazışma adresi: Bestekar Sokak 62/1 K.dere/ANK.

* VURGUNSUZ SABAHLARA UYANMAK, Güngör GENÇAY'ın sekizinci kitabı. Bir yazısında: "Karşınızda iyi bir şair var... Gerçekçi düşünüşte idealist bir sanatçının temiz içtenilği var... Bu gerçeklerin, kırık cam parçaları üzerinde yalınayak gezinen genç şairi okursanız siz de seveceksiniz" diyor H.İzzettin DİNAMO.

Şiirinde nasır kalan sızılarının, boranını yaşayan Gençay'ın Gelenek şiirini alıntılıyoruz: (Sus küçüğün/Söz büyüğündür- diyorlar/Bu güne dek olanlar/Hep bu minval üzre oldu/Küçükler yaptı/Büyükler konuştu)

Edinme adresi: Gerçek Sanat Yayınları P.K. 935 80020 Karaköy/İSTANBUL

* ÇİÇEĞE DURDU YEDİ İKLİMİ TAŞIYAN TOHUM, Tamer ABUŞOĞLU'nun dördüncü şiir kitabı. "Toplumcu gerçekçi sanat anlayışını, hemen her şiirinde tutarlılıkla yansıtan Abuşoğlu, yarınlara uzandığı kadar, gelecek için umutlu da. Ve okurunun bu bildiriyle donanmasını amaçlamakta" diyor Şaban AKBABA eleştiri yazısında.

(Bu değil Benim, söz verdiğim yaşam) şiirinin ilk bölümünde "Alaca şahinler kanatlanır/Sisli semalardan yaşantımın/Bir alev soluklanır, dağların gölgesinde/Bağdaş kurup oturur/İncecik bir ölüm/Yaralı yüreğinde) diyor Abuşoğlu.

Gerçek Sanat Yayınlarının 6. kitabı olarak yayınlandı. Yazışma adresi: İnönü Caddesi Lise Arkası No: 18 Kat: 3 GAZİANTEP.

* Seksensekizin son günlerinde güneyli ozan Bora ALAGÖZ'ün şiir kitabı ulaştı elimize. Cenge Yayınları'nca yayınlanan "Hayatı Savuran Hüzünler," 190 sayfa. Öykü diliyle şiirin boyutlarını anyor Alagöz. Ard arda öznel ikilemler, yoran yinelemeler, sözcük yığılmaları ve derinlik kazandırmak amacıyla seslerin yankısı; pilatonik lirizm,sembolizm esprisinde odaklanıyor.

Yazışma: Uray Caddesi Bölge İşhanı Kat: 2 No: 14 MERSİN

sergiler

* Adil Salih ve Selahattin Yıldırım'ın beraber düzenledikleri "ZAMANIN NERESİNDEYİZ" isimli resim sergisi Megaron'da 18 Şubat - 12 Mart tarihleri arasında sergilendi.

* 1 Mart'ta Trabzon Devlet Güzel Sanatlar galerisinde Rasim ÇUBUKÇU'nun 2. resim sergisi açıldı. Grafiksel kompozisyonlarda, toplaşmış insan figürleri sabırsız bir beklentinin eşiğinde.

* 16 Şubat - 10 Mart tarihleri arasında Turgay ve Josie Lefort Tona'nın Eski Mısır'dan Esintiler Papirüs Sergisi Akbank Sanat galerisinde açık kaldı.

* Dr.Öner GENÇALİOĞLU'nun resim sergisi Trabzon DGSG'de 14-30 Mart tarihleri arasında açık kaldı.

* Sergilerin yoğunlaştığı bu dönemde Trabzon, kültürel etkinliklerden payını alıyor. Yeterince hizmet götürülebiliyor mu sanatseverlere?

Yeni sergi binası restorasyonunun bir an önce tamamlanıp hizmete açılması merakla bekleniyor.

tiyatro

* Trabzon Devlet Tiyatrosunda, Şubat ayında AdaletAğaoğlu'nun "Çatıdaki Çatlak" adlı yapıtı A.Emin Tan'ın yönetiminde Trabzon Devlet Tiyatrosu oyunculan tarafından sahnelendi. Devlet Tiyatrosundaki yeni oyun "Gönül Avcısı".

osman balta

ölüm

ölümden sözetti sandalımız
tanıdık bir eskiciydi
    dümende
topladık nemiz varsa
kıyılardan

sonbahar
    bulaştı denize

hicran

okunaklı bir grev pankartı gök
sen ki yeryüzünde
bir yolcusun fizikötesi
    tutuklanan
bitişikte chopen çalmalı
kinin yemeliyim biraz

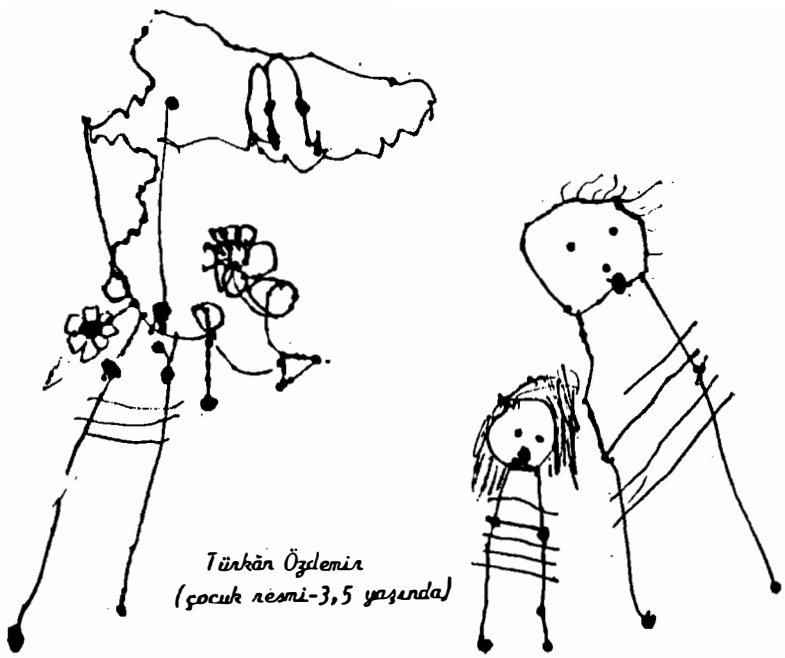

HOTEL USTA

Özel Otoparklı, kaloriferli, daimi sıcak sulu her türlü konforu haiz, şahane deniz manzaralı otelimizde, odaların her birinde dahili ve harici telefon ve her an müzik dinleme imkanı vardır.

HOTEL USTA / TELGRAFHANE SK. NO: 1 TRABZON
TEL: 12843 - 12195

ak organizasyon

ŞİMDİ BİLGİSAYARINIZIN SONSUZ KAPASİTESİ VAR

Tandon

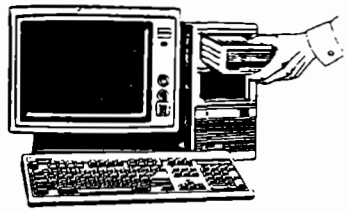

"SİZİN PROBLEMİNİZ BİZİM İŞİMİZDİR"

BİR TELEFONUNUZ YETERLİ

Kalafatoğlu

Kalafatoğlu Kompüter Teknoloji A. Ş.

- Havuzlu Sk. No: 4 A. Ayrancı 06540 ANKARA
  Tel: 117 25 20 (5 Hat) Fax: 1170676
- İskele Cd. 45/3 61100 TRABZON
  Tel: 12095 - 15589 Fax: 15590

ak organizasyon

MİZAH DERGİNİZ
ARIZA
PEK YAKINDA
ÇIKIYOR

P.K. 98 61001 TRABZON

ARIZA

MİZAH DERGİSİ

ak organizasyon

Karden

TURİZM VE SEYAHAT ACENTALIĞI LTD.ŞTİ.

TOURISM & TRAVEL AGENCY CO LTD

"KARDEN" İ TANIMAK
KARADENİZ'İ
VE DOĞU ANADOLU'YU TANIMAKTIR

AKTİVİTELERİMİZ

* Yurt içi ve Yurt Dışı Tur Organizasyonları
* Kara, Hava, Deniz Yurt içi ve Yurt dışı bilet temini
* Grup ve Misafirler için Otel-Motel Rezervasyonları
* Transfer ve Rehberlik Hizmetleri
* Bölgesel, Özel Paket ve Şehir Turları
* Dağcılık (KAÇKAR DAĞLARI)
* Yayla Turizmi
* Kamp ve Karavancılık

Kusura fırsat tanımak istemeyen Uzman ve Deneyimli kadrosu ile Sizlere yeni avantajlar sağlayacaktır.

TURİZMCİLERİN ÜSTÜN SEÇİMİ "KARDEN"

TÜRSAB

Uzun Sok. İpek Apt. No: 1/1 61040 Trabzon/TURKEY
TEL: (031) 13479 - 15684 TELEX: 83253
FAX: (031) 16860 CABLE: KARDEN

ak organizasyon